

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Objectio VI. Contra Autoritatem Secundi Ordinis in Synodo Dioecesanâ,
quoad statuta, quæ in es sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

cum illis Diaconos elegerunt: denique, cum illis in Concilio Hierosolymitano Quaestionem tractaverunt, num cogendi essent Gentiles ad fidem Jesu Christi conversi, ad Moysis Legem observandam, & Epistolam scripserunt, quae resolutionem continebat. Hacque de causa credi debet, secundum Apostolorum exemplum, Ephesinam Ecclesiam fuisse à Presbyteris gubernatam, Paulumque illis congregatis hæc verba dixisse, *attendite vobis & universo gregi, in quo vos posuit Spiritus Sanctus Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo.* EPISCOPI enim verbum minime intelligi debet hic de *Episcopis*, sed de *Presbyteris*, cum hi, ad quos sermonem dirigit Sanctus Paulus vocantur *Majores natu*, quod nomen propriè Presbyteris convenit. Aliundè multos alloquitur. Porro, nullibi constat ab Apostolis in eadem Ecclesiâ plures fuisse institutos Episcopos. Denique, hic Scripturæ Textus ita communiter de Presbyteris intelligitur, ut, in summario Capituli, nomen *Presbyterorum* tribuatur illis, ad quos S. Paulus hunc sermonem direxit; ut patet his verbis, *advocatos ex Epheso Presbyteros exhortatur, ut vigilantes sint in regenda Ecclesiâ.*

Porro: si Jesus Christus Presbyteros instituit ad regendam Ecclesiam conjunctim cum Episcopis, quamvis cum dependentia, vix concipi potest, quomodo possent Episcopi usu capere jus regendarum suarum Dioecesium, nec tamen teneri consensum aut consilium Secundi Ordinis petere: hoc enim si usu jus caperent, nullo modo participes forent Ecclesiæ Regiminis Presbyteri, cum solo jure consensus, aut consilii illius participes esse possint.

Non posset dici, ut Presbyteri Ecclesiæ regiminis sint participes, sufficere ab ipsis Christi gregis portionem regi, ut faciunt Parochi in Parochiis, Decani in Capitulis, Abbates, aut Priores, Abbatissa, aut Priorissa in Monasteriis. Hoc enim admissio Presbyteri, & alii Secundi Ordinis, nullo modo participes sunt Ecclesiæ generalis regiminis. Et cum dicitur Presbyteros ad regimen Ecclesiæ vocari, de generali regimine fermo habetur; quod consistit in occurrendo abusibus generalibus, qui possunt & debent à Synodis cognosci, & collationibus cum Prælati Inferioribus, vel iis medendo Statutis prudentibus, & invigilando eorum observationi, in distribuendis munis secundum Ecclesiæ necessitates; in Officiis Divinis dirigendis, secundum Missale, Breviarium, & Rituale, Statuta secundum institutionem aut diminutionem Festorum; Denique, in dirimendis modis congruis controversiis, quæ Ecclesiam turbant: & quia hæc omnia ad generale Ecclesiæ regimen pertinebant, olim in Synodo Dioecæsana tractabantur, partim convocata ad illud componendum, & constanti ferè omnino Presbyteris. Et quia partitio Officiorum, five revocabiliū, five non revocabiliū, regimen generale spectat, Prælati inferiores, sæpissimè Presbyteri, distribuunt horum Officiorum partem, Beneficiorum collatione, aut Electione facta cum Capitulo, cujus sunt duces. Undè verisimiliter accidit non posse ab Episcopis, sine Secundi Ordinis consensu, nova Tributa imponi Beneficiis, nec antiquorum repartitionem fieri, nec Ecclesiæ bonorum magnam partem alienari, nec laudabiles usus aboleri de rebus dandis, pro functionibus sacris. Hi enim Actus, ex una parte spectare videntur generale Regimen: & ex alia, si ad eos actus concurrat Secundus Ordo, id probat, eum olim participem fuisse hujus regiminis.

Posset adhuc haberi ut continuatio associatiōnis Secundi Ordinis Regiminis Ecclesiæ, cum Primo, jus quod Clerus Ecclesiæ Cathedralis semper habuit, sede vacante Dioecsim regere, hæcque conjectura confirmari posset *Capite unico, ne sede vacante in 6.* Affirmat utique eos, qui Societatem habent cum Episcopo,

pro Beneficiorum collatione, ea conferentes, conjunctim cum illo, dum sedem occupat, solos ea conferre, sede vacante: hoc enim non oritur nisi ex eo, quod jus socii mortui transit ad socium viventem: undè concludi potest, si regimen Dioecesis transferretur ex integro ad Clerum Ecclesiæ Cathedralis, id ortum fuisse ex eo præcisè, quod antè vacationem conjunctim cum Episcopo Dioecsim regeret.

Quidquid sit de hac observatione, & de aliis superius factis, de Divinâ origine auctoritatis Secundi Ordinis in regimine, ad probandam eam auctoritatem, quâ gaudere debet in Dioecæsana Synodo; apparet, si non omnino certæ sunt, eas saltem justam dubitandi causam præbere, num Episcopi possent usu capere omnem regiminis auctoritatem excluso Secundo Ordine: nam, quando hoc contrarium non esset Divino juri, contra quod nulla admitti potest præscriptio, adversaretur usui perpetuo à Jesu Christo ad nos usque, & confirmato multis Canonibus in gratiam Secundi Ordinis, & omnibus monumentis hac in Dissertatione collectis; qui usus minime obnoxius est præscriptioni. c. 11. de consuet. Tota difficultas est, si inter Capita particularia, quæ spectant hanc auctoritatem, aliqua reperiantur, quæ non possint usu capi; ita, ut Secundus Ordo semper admitti debeat ad dandum vel consensum, vel consilium, quamvis longa sit possessio in contrarium. Porro, generatim afferri potest, plurima esse Capita auctoritatis regendi, quæ videntur non posse usu capi modo, de quo agitur, & talia esse ea omnia, quæ Secundum Ordinem proximè spectant, & pro quibus Canones suum consensum requisiverunt, quique relati fuerunt *Capite XIX.* Talia adhuc sunt ea, in quibus agitur de rebus adeò difficilibus, ut ferè impossibile sit ea ab Episcopo solo fieri, ut oportet, sine Secundi Ordinis consilio: & ea collecta sunt eodem in Capite. Ad hunc Ordinem referri possunt insolitæ Dispensationes, Casuum Extraordinariorum solutio, novorum Errorum Condemnatio, non manifestè adversantia Scripturæ aut Traditioni; Denique, Constitutiones, quarum exitus dubius videtur.

Verum Secundi Ordinis in Synodo auctoritas debetne reponi inter Capita, quæ usu capi non possunt, modo superius observato? Vel enim in Synodo agitur de aliquo Capite, quæ dicta fuerunt non posse usu capi; & tunc necesse erit suam Secundo Ordini auctoritatem servari, invitâ quâlibet possessione contrariâ: quia jus auctoritatis in Synodo, jus est puræ facultatis, quo quisque potest non uti absque sui ipsius detrimento. Aliundè, si consensus aut consilium Secundi Ordinis, talibus in casibus requiruntur, id oritur à bono publico. Porro, contra bonum publicum non admittitur præscriptio. Vel Synodus convocabitur unice ad danda consilia convocatis, eosque ad munia implenda impellendos; vel simpliciter ad sui Ministerii rationem reddendam: & his in circumstantiis, nihil decernetur, in quo suam Secundus Ordo possit exercere auctoritatem.

OBJECTIO VI.

Contra auctoritatem Secundi Ordinis in Synodo Dioecæsana, quoad Statuta, que in ea fiunt.

Qui auctoritatem Secundi Ordinis in Dioecæsana Synodo impugnant, contendunt, eum omni prorsus auctoritate privari debere quoad Statuta, quæ in ea fiunt; quia, inquiunt, suspectus est, Judex esse non potest, ut pote adversarius. Statuta conduntur ad eam corrigendum & emendandum, vel ad componenda jura, vel contra aliquos ejusdem Ordinis, vel contra Laicos: Sic, qui vellet, teneri Episcopum consensum petere, vel consilium Secundi Ordinis, quoad

Statuta ab ipso facienda, vellet teneri Judicem à Reo petere, quomodo sit puniendus, quomodo iterato lapsui occurrere debeat, vel ab adversario Civili, quid ipsi debeat adjudicare.

Profectò, qui sic ratiocinatur, minimè attendit ad ea, quæ naturaliter sequuntur ex hoc ratiocinio; tam latè enim procedit istud ratiocinium, ut, illo semel admissò, excludendi forent Episcopi, quin etiam Papa, voce, quam habent in Conciliis, sive Generalibus, sive Particularibus, quoad Statuta, quæ in eis fiunt; quia multa sunt, quæ eorum mores spectant, vel emendationem abusu, quos committunt in suæ potestatis exercitio. Ordines, sive Societates, non amplius possent Statuta emendationis facere; quia, qui sunt emendandi abusus, commissi sunt vel committi possunt ab illis, qui Statutorum sunt participes. Sic, in Capitulis Regularibus, vel Generalibus, vel Provincialibus, vel Conventualibus, nihil possent statui, quod aliquo modo tangeret eos, qui vocem haberent. Idem foret dicendum de Capitulis Ecclesiarum Cathedralium aut Collegiarum, de Universitatibus, de Facultatibus, de Collegiis, de Supremis Curiis; de Curiis Præsidialibus, de Ballivi Jurisdictione. Non amplius liceret iis, quorum aliquid interesset, suffragium ferre. Hoc admissò ratiocinio superius relato, cum Comitibus Generalia habentur, ad aliquid decernendum de rebus, quæ Regiam Familiam vel Regni Præmates spectant, nullo modo consulendi essent, neque Principes, neque Optimates; cum, hac in parte, essent adversarii, & propter hoc suspecti, incapaces iudicii ferendi. Porro, nemo non videt hoc ratiocinium rectè conducere ad ruinam Disciplinae tam Civilis, quam Sacræ generaliter constitutæ à tempore infinito. Percurrantur enim Cænes Conciliorum Generalium, vel Particularium, Constitutiones Regulares in Capitulis Generalibus, vel Particularibus factæ; Statuta Capitulariter facta, Decreta ab aliis Ordinibus facta in Ordinis commodum; denique, Constitutiones editæ in Regnis: multa certè reperientur, quæ tangebant eos, qui illarum fuerunt participes.

Quod, si ratiocinium modo allatum his consequentiis laborat, addi potest, illud adhuc niti suppositione omninò Secundo Ordini injuriosa; nempe, in omnibus Diocæsesibus eum esse ita moribus depravatum, ut sanè iudicare non possent de emendatione abusu, qui eum spectant; nolletque consensum præbere Decretis, ad eum emendandum, necessariis.

Quæ supra dicta sunt de autoritate Secundi Ordinis in Synodo Diocæsana, confirmabuntur per ea, quæ dicenda sunt in *Titulo sequenti*, circa Formam administrationis cujusque Diocæseseos: ostendent siquidem, quæ sit vera causa hujus autoritatis; nempe administratio, sive gubernatio illius, in communi in omnibus, quæ bonum commune totius Diocæseseos, quæ à Christo instituta videtur, spectant. Cum autem hujusmodi gubernationis optimum habeatur exemplum in præfata Synodo, unum ex præcipuis hujus institutionis argumentum petetur ex collectis testimoniis circa possessionem hujusce autoritatis in illo Conventu. Itaque utrumque Opusculum sese invicem confirmant & illustrant.

TITULUS XIX.

FORMA ADMINISTRATIONIS DIOCESANÆ seu Modus in eis Jurisdictionem exercendi; & quænam sunt facultates, quas Ecclesia Episcopis tribuit.

I.

An ex institutione Christi Diocæseum administratio sit merè Monarchica, ita, ut in iis,

quæ Diocæsibus bonum publicum spectant, sine Secundi Ordinis Pastorum participatione, à solis Episcopis gubernentur?

Divinam Christi voluntatem nonnisi revelationibus verbo Dei scripto vel tradito contentis cognoscimus: his duobus Capitibus quæstioni fit satis; & quidem verbo Dei scripto in novo Testamento, quod Evangelia, Apostolorum Actus, & Epistolas complectitur.

Constat Christum Dominum duos Pastorum Ordines instituisse, APOSTOLOS nimirum, & DISCIPULOS, quibus facultates ferè omnes, quas tribuit Apostolis, pariter communicavit. *LUC. Cap. X. & Math. Cap. X.* Si simul conferas, quæ inter eos posuit, discrimina facile videbis: Hæc nimirum sunt: 1. Judææ loca, ad quæ mittit Discipulos, designat; ad ea nempe, quod erat ipse venturus: quamvis eum ad omnes Judææ Civitates, Castellæ, Vicos venisse non constat. 2. Hac designatione intelligere fas est, Discipulos, sicut *Joanem Baptistam* missos fuisse, ut ad Christi receptionem Populos præpararent. 3. Quam dat Apostolis, Mortuos suscitandi potestatem, Discipulis non confert. 4. LXXII. Discipulis nomen *Apostoli* non tribuit. 5. Iis per seipsum claves dedisse non constat nec Sacerdotes eos effecisse, his verbis, *Hoc facite in meam commemorationem*: Nec super eos insufflasse, & potestatem ligandi & solvendi cum Spiritu Sancto tradidisse: nec eos per universum Orbem prædicatos misisse, sicut misit Apostolos. 6. Duo ex Discipulis electi sunt, ut alter in locum *Judæ* succederet.

His verò discriminibus locus dubitandi non relinquitur, quin Discipulorum Ordo fuerit Apostolorum Ordini inferior, sicut Presbyteri sunt Episcopis inferiores. Verum quod est Discipulis cum Apostolis commune, eos sicut & Apostolos fuisse Pastores demonstrat: id autem de Presbyteris Discipulorum Successoribus sicut de Episcopis Apostolorum Successoribus pariter intelligendum venit. In hæc ergo XII. Apostolorum & LXXII. Discipulorum institutione, duo reperiantur Pastorum Ordines, quorum hi illis subjiciuntur, qui tamen pariter ac illi Sacerdotes sunt, & quibus omnibus gregis cura est commissa.

LXXII. Discipulorum Successores Presbyteros esse, sicut & Apostolorum Episcopos supponimus: utrumque Traditio docet, quod si quis insciatur, tum Presbyteros, tum Episcopos, fuisse à CHRISTO immediatè institutos haud facile demonstrabit. Nam præterquam quod quoties in Apostolorum Actibus & eorum Epistolis de Presbyteris vel de Episcopis sermo habetur, eorum institutio supponitur, cum è contra Diaconorum institutio prius referatur, quam de iis sermo protrahatur. Itaque, nisi Episcopi & Presbyteri in Apostolorum, & LXXII. Discipulorum persona instituti fuissent, eorum institutio penitus ignoraretur.

Nec dicas *v. 22. Cap. XIV.* Actuum Apostolorum, Presbyterorum institutionem referre; quippe qui de Ordinatione Presbyterorum in Ecclesiis Antiochiæ, Iconii, & Lystræ constitutis, quò Paulus & Barnabas fuerant reversi, ut Fratres visitarent, confirmarent in fide, omnibusque eorum animæ necessitatibus providerent, quod qui hunc & duos præmissos versiculos legerit, intelliget. Porro, aliud est Institutio, aliud Ordinatio: hæc, Ordo jam institutus confertur: illà verò Ordo instituitur.

Cum LXII. Discipuli sub Apostolis præcipui essent, qui CHRISTUM sequebantur, plurimi erant ex cxx. Fratribus, in quorum conventu successor *Judæ* electus fuit; imò ex Discipulis fuisse duos, quos ad hujus locum implendum statuerunt, constat ex *vers. 21. Cap. I. Act.* ubi dicitur: *oportet ergo ex his viris, qui nobiscum congregati in omni tempore, quo in-*

travit